

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at oprette og drive en ekstra særligt indrettet kostskole for udviklingshæmmede børn og unge i medfør af § 25, stk. 4 samt § 36, stk. 1 i Inatsisartutlov nr. 15 af 3. december 2012 om folkeskolen.

(Medlem af Inatsisartut Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit)

Svarnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Uddannelse, Kirke, Kultur og Ligestilling)

1. behandling

Naalakkersuisut takker medlem af Inatsisartut Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit for forslaget om at etablere endnu et særligt indrettet kostskole for udviklingshæmmede børn og unge.

Jeg vil starte mit svar med, at opremse nogle fakta om den vidtgående specialundervisning i folkeskolen:

Ca. 450 elever på landsplan eller 6 % af alle folkeskoleelever modtager vidtgående specialundervisning. Antallet af vidtgående specialundervisningselever har ligget relativt stabilt over tid, men da elevtallet i folkeskolen gradvist er blevet lavere, er andelen af elever, der modtager specialundervisning steget. De fleste elever modtager vidtgående specialundervisning i specialklasser eller på hold, mens relativt få modtager enten eneundervisning eller personlig assistance.

I forhold til det samlede antal undervisningstimer i folkeskolen er den andel, som anvendes til vidtgående specialundervisning steget fra 13 % i 2004/2005 til 15 % i 2011/2012, og den almindelig specialundervisnings andel er steget fra 5 % i 2004/2005 til 8 % i 2011/2012. Samlet set betyder det, at en større del af undervisningstiden anvendes på specialundervisning, og en mindre del anvendes på normalskolen.

Der er i dag stor mangel på lærere, der har en specialpædagogisk uddannelse til at varetage undervisning af elever med særlige behov i folkeskolen. Kun ca. 10 % af de ca. 230 lærere, der underviser elever med særlige behov har således en uddannelse, der er målrettet den vidtgående specialundervisning. Der er derfor efter Naalakkersuisuts mening kraftigt behov for at øge uddannelses – og efteruddannelsesindsatsen på dette område, så flere elever kan modtage relevant og specialiseret undervisning og omsorg - også uden at forlade deres forældre.

Ado Lyngep Atuarfia kan i dag optage 16 udviklingshæmmede elever. Dette skoleår er der opført én elev på venteliste, mens der var 3 elever på venteliste sidste skoleår.

Naalakkersuisut har i dag ingen nøjagtige tal på elever, der modtager vidtgående specialundervisning i folkeskolen, som for at bruge forslagsstillerens ord er ”for gode til at gå på Ivaaraq i Qaqortoq, men for svage til også at blive visiteret til Ado Lyngep Atuarfia.”

I følge Naalakkersuisuts oplysninger, er der i øjeblikket 14 elever i den af forslagsstilleren nævnte målgruppe, som er anbragt på danske institutioner.

Departementet råder med andre ord ikke over data, der på entydigt påviser, hvor stort behovet er for at etablere en kostskole for en bestemt gruppe af børn og unge med særlige udviklingsmæssige problemer. Naalakkersuisut har endvidere på nuværende tidspunkt ikke dokumentation for, hvorvidt eller hvor mange forældre til elever med særlige behov, der vil være indstillet på, at sende deres børn til en kostskole i en hel anden by, hvis de institutionelle muligheder for dette var til stede. Vi i Naalakkersuisut er dog overbevist om, at de fleste forældre nok vil foretrække at have deres børn i nærheden af eget lokalområde.

Naalakkersuisut er derfor også af den grundholdning, at alle elever uanset behov og forudsætninger samt bosted så vidt muligt skal undervises i det miljø, hvor de og deres familier bor. Naalakkersuisut mener også, at de kommunale folkeskoler fortsat skal udvikles så de kan rumme alle elever – især elever med særlige undervisningsbehov og forudsætninger. Naalakkersuisut vil derfor i videst mulig omfang arbejde for, at elever med særlige behov ikke må opleve at blive ekskluderet fra familien eller fra andre betydningsfulde fællesskaber med jævnaldrende venner og klassekammerater.

Såfremt der skal etableres en ny institution for elever med særlige behov, må dette ske ud fra en grundig analyse af, hvor behovet vil være størst og hvilken målgruppe man i givet fald skal rette institutionens arbejde mod, ligesom mulighederne for at rekruttere kvalificeret personale må indgå i analysen. Dette analysearbejde er ikke tilgængeligt i dag og en beslutning om etablering af en særligt indrettet kostskole – uden at kende målgruppens størrelse, behov og forudsætninger - ville i givet fald skulle ske som et skud i tågen.

Naalakkersuisut indstiller forslaget til forkastelse med henvisning til den uddannelsesstrategi, som vi er i gang med at udforme. Naalakkersuisut vil i denne forbindelse rette en særlig opmærksomhed på undervisning af elever med særlige behov og specialundervisningen samt hvorvidt og i hvilken omfang, der vil være behov for at etablere yderligere landsdækkende tilbud til elever med særlige behov. Naalakkersuisut vil yderligere indgå i en tæt og konstruktiv dialog med relevante foreninger og interesseorganisationer, herunder i særdeleshed forældreforeningen ”Inooqat”, for at sikre hensigtsmæssige løsninger på området.

På denne måde vil forslagsstillerens ønske kunne indgå i den samlede prioritering af, hvordan midlerne skal fordeles på de kommende finanslove.